

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfoiyam 2. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1915 január 3.

A politikai ujév.

Nagyon érdekes és a jövőre nézve jelentős nyilatkozatok hangzottak el a pártokban az ujévi tisztelegések alkalmából.

Gróf Tisza István nyilatkozatát várta természetesen az ország a legnagyobb érdeklődéssel s a miniszterelnök nemcsak ennek az érdeklődésnek felelt meg, hanem olyan szavakat mondott, amelyeket Magyarország határain messze túl is meg fognak hallani.

A miniszterelnök figyelmét nem kerültek el azok a célozgatások, melyeket Ausztriában a „birodalmi kapcsolat” szorosabbá tételére tettek. Nem csekély elkedvetlenedéssel vette tudomásul a magyar közvélemény, hogy míg fiaink Magyarorszáért és Ausztriáért ontják véréket, addig odaát egyesek a mi fiaink vérével akarják a rég eltemetett centralisztikus álmokat újra feltámasztani. Ezeket a vén intrikusokat kergette vissza a feledés homályába Tisza azzal a nyilatkozatával, hogy aki a magyar nemzeti államnak ebben a háboruban tanúsított csodás erőkifejtése után is a centralisztikus nagy Ausztriáról beszél, az *közveszélyes örült*. Ezzel a Lajtán tuli centralisták próbálkozásai egyszer s mindenkorra elintéztettek. mert aki ilyen kiméletlenül megbélyegezte őket, az ma a legerősebb akaratú politikus a Habsburgok két országában, akit a külügyminiszter javaslatára mint Magyarország és Ausztria képviselőjét küldte el a német császár főhadiszállására.

Tiszának a magyar államiséget kifelé erőlyesen kidomborító nyilatkozatához emlékeztetbe kell idéznünk azt a kijelentését is, hogy a magyar állam területén belül az anyaország magyar jellege alkalmasabbnak bizonyult a nemzet ellenes törekvések megfékezésére, mint a horvát autonómia. Ha még ehhez figyelembe vesszük azt a közismert tény, hogy a magyar ezredek vitésége pá-

ratlan, hogy az ellenség elsősorban a magyar katonáktól, a magyar honvédségtől fél s a magyar lakosság tanúsítja ebben a válságos időben a legnagyobb áldozatkészséget, akkor tisztán áll előttünk a jelenből levonható tanulság, mint irányelv a jövő számára. Domborítsuk ki a magyar államiséget kifelé, de fejlesszük ennek az államnak magyarságát befelé is minden erővel.

Érdekes Tiszának az az őszintesége is, mellyel a szerbiai visszavonulásról nyilatkozik. Nyíltan megmondja, hogy a több hetes győzelmes előnyomulásban kiválóan bizonyult balkáni hadseregtől emberföltöltit, tehát lehetetlenséget kívántak. Hogy kik? Azt a hivatalos lapból olvashatják, akik a hivatalos lapból olvasni tudnak. A felelős miniszterelnöknek ujévi őszinte nyilatkozata elég kritika a háborus viszonyok közt, de megnyugtató a jövőre nézve is.

A néppárt vezére, gróf Zichy Aladár is megszívlelésre méltó szavakkal mutatott rá a keresztény igazságokra, melyek egyedül lehetnek biztos alapjai a jövő Magyarországnak. Andrássy kitartásra int a háboruban. Apponyi pedig hangsúlyozza, hogy a háboru eredményeit a nemzet javára kell gyümölcösöztetni. Károlyi Mihály gróf most is a Népszava régi nótáját fujja: neki az általános titkos kell, semmi más.

Csekély kivétellel az összes pártvezérek komoly, súlyos nyilatkozatokat tettek annak bizonyosságául, hogy mindenki átérti a mai idők nagy jelentőségét s a nemzet legjobbainak komoly szava biztató jel a jövőre nézve.

Tisza István miniszterelnök nyilatkozatából közöljük a következőket:

A háboru meglepetései.

Kitört a háboru és mindjárt meglepetést hozott ellenségeink számára. Mert ellenségeink a gyengének képzelt monarchiát egységesnek, erősnek és fiatalnak láthatták. Nem tagadom, mi sem voltunk meglepetésektől megkímélve. Az első az volt, hogy

ellenségeink mindjárt nagyobb erővel álltak velünk szemben, mint gondoltuk. Ez is bizonyítja, hogy ők mennyire készültek a háborura. A háboru folyamán a hősiességgel küzdött harcok után több ízben állott elő olyan katonai helyzet, hogy nem arathattunk végleges győzelmet. Az északi harc-terén még nem történt döntés. Fájdalmas meglepetéstől Szerbiában sem voltunk megkímélve. Szerbia mélyében előnyomult hadseregünket vissza kellett vonnunk és Szerbiát ki kellett ürítenünk. A visszavonulás következtében előállott katonai helyzet rövidesen helyre fogjuk hozni, de fáj, hogy egy dicső és kitünő hadsereg, több hét fáradozása után a kivívott győzelmet azért, mert emberfelettit kívántak tőle, elveszti.

A szívem vérzik, hogyha arra a keserűségre gondolok, amely katonáinkat elfogta és hogyha a közönségnek arra az érzésére gondolok, hogy milyen könnyen hitte el, hogy véget ér a háboru. A mi hadseregünk kibírja egy hosszú, nehéz, fáradságos hadjárat összes nehézségeit, esüggedésre semmi ok sincsen és hogyha a magyar nemzet és a magyar társadalom minden tagja egy teljesíti kötelességét, mint katonáink, akkor nem érhet bennünket semmi baj. Ezt a meggyőződést a mult hónapok tanulságai és eredményei érlelték meg bennem.

Becsületes béke ebben az évben.

A külügyminiszter kezdeményezésére jött létre az én németországi utam, nem azért, hogy bizonyos konkrét kérdéseket megbeszéljünk, hanem azért, hogy fesztelen beszélgetés során megállapítsuk azokat a kérdéseket, amelyek a háboru után fognak jelentőséggel bírni. Az összes megbeszélések során a két magyhatalom politikai vezetői között teljes összhang uralkodott. Epen azért saját erőnkben és szövetségeseink erejében bizva táplálhatjuk azt a reményt, hogy még ebben az évben biztosíthatjuk magunknak egy becsületes béke minden áldását. Nemcsak azt, hogy a háboru megszűnik és béke lesz, hanem azt is, hogy ez a béke hatalmasabb, szebb és jobb jövőt biztosít országunknak. Az áldozatkészség, a hősiesség megtermi a nemzet számára jutalmát.

Magyarország a monarchiában.

Megindult a háboru. Az erőfeszítések és az erőfeszítések teremtette eredmények nem-

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák.

Divatos ruhaszövetek, mosó-kelmék, flanel és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek.
Hadi felszerelések; Dr. Jáger alsóruházat, keztyük, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsek, gumi-köpeny, és hálósákok. Posztó és bőrkamáslik **Gyapjutakarók** és **pokróczok legnagyobb választék.** Olcsó, szabott árak! **Czillér Imre** Nagyáruházában.

zetünket erősebbé és hatalmasabbá fogják tenni és éreztetni fogják azt, hogy mint egyetértés nyilatkozott meg hazánkban a veszély idején. Természetesen vannak komoly tünetek. **Vannak olyan tünetek, amelyeket orvosolni, amelyeket büntetni kell.** De több a jutalmazni való. Több a szeretettel és bizalommal jutalmazandó és a haza minden polgárának ez a készsége megtermi a jutalmat. De fontos lesz még a monarchiában elfoglalt pozíciókra is. 1867-ben állapították meg azt a szerepet, amelyet hazánk nemzeti és dinasztikus szempontok alapján a monarchiában elfoglalt. Igazi helyét hazánk azonban csak most találta meg azokkal a törekvésekkel szemben, melyek a nemzetet megakarták fosztani paritásos szerepétől, amelyek centralisztikus államot akartak létesíteni. Eddig csak negatív érvekkel küzdhattünk. Ebből a

negatív érvből most pozitív érv lett. A háboru során kifejtett erőfeszítésünkkel megmutattuk, hogy mi a magyar állam és ezek után, tisztelt barátaim, **közveszélyes örültnek jelentem ki azt, aki vissza akar térni a centralisztikus állam ideájához.**

A monarchia strukturája eldöntött. Az ítélet jogerős. Közjogi harcoknak többé nincs helye. Magyarországnak el kell foglalnia azt a helyet, amelyet megérdemel, hogy teljes harmóniában álljon a monarchia nagyhatalmi állásával. A harcok még nincs vége, engem azonban az a tudat vezet, hogy a nemzet nem veszíti el magát, az Isten igazi nemzeti étellel fogja megáldani, mert hiszen a harcok mögött az egész nemzet áll. Erre a nagy küzdelemre kérjük most a kezdődő új évre az Isten áldását.

Japán békét tanácsol Franciaországnak.

Milanó, január 2. A *Corriere della Sera* jelenti: A párisi *Temps* közli egy előkelő japán személyiség levelét, amely Franciaországnak azt tanácsolja, hogy már anyagi okokból is minél hamarabb békét kössön. A levélíró kiemeli, hogy Franciaországnak a háboru öt hónapja 48 milliárd veszteséget okozott.

A szenussziak Egyiptom ellen.

Róma, január 2. A nagy szenusszi csapatok, amelyek Egyiptom felé indultak, jelenleg Djarbuke és Sulobnál állanak. A szenusszi sejk maga vezeti seregeit Anglia ellen. Anglia egy utolsó kísérletet tett, hogy a szenussziakat visszatartsa attól, hogy hátra támadják és a sejknek nagy ígéreteket tett, aki azonban mindezt visszautasította.

Forradalmi mozgalmak Oroszországban.

Az orosz iskolákat bezárták. — Az elzászi harcok. Harcok Varsó körül.

Összeesküvés a cár ellen.

Stockholm január 2. Pétervárról jelentik a „Svenska Dagbladet”-nak: Az orosz középiskolákat és az egyetemeket a főkormányzó rendeletére bezárták. A városban hire jár, hogy a politikai rendőrség a diákság körében forradalmi szervezetet fedezett fel. Egyidejűleg az orosz egyetemi városokban több mint háromezer diákot tartóztatnak le.

Pétervárott hihetetlenül szigorú az ostromállapot. A jelek arra valának, hogy a kormánynak oka van félni a forradalom kitörésétől. Az utolsó napokban a titkos rendőrség a lakosság minden néprétegében ezrével fogdosta össze a gyanusakat. Mindenfelé azt híresztelik, hogy **forradalmi összeesküvést fedeztek fel a cár és a háborus párt ellen.** A stockholmi lap jelentése így végződik:

— Oroszország olyan nagy események előtt áll, amelyek könnyen végzetesebbekké válhatnak, mint a milyen csapás volna Oroszországra nézve a vereség a harctéren.

Varsó felé.

Berlin, január 2. A németek előnyomulása Varsó felé lassan ugyan, de biztosan halad előre.

A Timesnek ma ideérkezett december 28-iki száma egy igen érdekes térképet közöl az orosz hadsereg elhelyezkedéséről és azokról a mérkőzésekről, amelyek ezt az elhelyezkedést megelőzték. Ezekből az adatokból kétségtelenül megállapítható, hogy a németek a legutolsó napokban két ponton értek el nevezetesebb sikereket: a Visztula jobb partján és a Palica folyó mentén.

Viina megerősítése.

Kopenhága, január 2. Az ideérkezett varsói lapok jelentik, hogy

Viina városát, amely az orosz katonai operációk új székhelye lesz, megerősítették.

Német repülőgépek Varsó felett.

Berlin, január 2. Néhány orosz ujság, amely eljutott Berlinbe is, azt írja, hogy a német aviatikusok csaknem mindennap megisméttik támadásaikat Varsó ellen. A németek nemcsak bombákat dobnak le, hanem nyomtatott cédulákat is, amelyek többnyire a lengyelekhez szólnak. A németek biztatják a lengyeleket, hogy ne féljenek a németektől.

Harcok Elzászban.

Basel, január 2. Elzász területén ismét oly heves harcok folynak, mint a háboru legelső napjaiban. A harcok most jobbra Mühlhausentól keletre és északkeletre folynak és az egyes előcsatározások igen véresek. Ugy látszik, a németek mindenáron kiakarják szorítani a franciákat Elzászból.

Nagy török győzelmek a Kaukázusban.

Konstantinápoly, január 2. Hír szerint a török hadsereg bevonult Ardaganba, a határtól a Kaukázus belsejében 80 kilométernyire fekvő városba. A tersehumi Hakkikat című lap azt állítja,

hogy ezt a hírt illetékes forrásból megerősítették. A megszállás híre szerint tegnap történt. A főhadiszállás azonban erről még semmi sem hozott nyilvánosságra.

Magyarországon nincsenek krematóriumok.

Beszélgetés Bjelik Imre tábori püspökkel.

A Magyar Kurir jelenti: A lapok hírt adtak arról, mintha Zsolnán és Trencsénben, az ott létesített és a járványok elterjedésének megállítására szolgáló megfigyelő állomásokon a hullák elégetésére krematóriumot állított volna a hadvezetőség. A Magyar Kurir ez ügyben kérdést intézett Bjelik Imre tábori püspökhöz, akitől az alábbi felvilágosításokat nyerte:

— A napisajtó ismételt hirt adott arról, hogy a zsolnai megfigyelő állomáson katonai krematórium is létesített. Bár a magyar királyi belügyminisztériumtól nyert információk alapján biztosan tudtam, hogy esupán egy, a fertőzött holmik elégetésére szolgáló kemencéről van szó, mégis december 23-án Zsolnára utaztam, ahol a következő tényállásról győződtem meg:

— A zsolnai megfigyelő állomás 6000 beteg befogadására alkalmas és esetleges járvány elleni védekezés szempontjából megfelelő hamvasztókemencéről is kellett gondoskodni.

— A két-két oldalról fűthető két hamvasztó kemencét, továbbá a fertőzött holmik befogadására készült raktárt magában foglaló épület már kívülről is azt a benyomást kelti a szemlélőben, hogy itt egy krematórium van. Tényleg azonban **nincsen krematórium.** Attól eltekintve, hogy az épület homlokzatán óriási betűkkel ékeskedik ez a német és magyar nyelvű felirat: „Fertőzött holmik hamvasztó kemencéje”, ami magában is határozottan megjelöli az épület rendeltetését, magának a kályhának szerkezete is kizárja azt, hogy krematóriumról beszélhessünk.

— Felfedeztem azonban Zsolnán a megfigyelő állomásnak egy más fogvatékosságát, azt t. i., hogy a telepnek nincsen temploma vagy kápolnája. Mert a telep közvetlen közelében áll és még Szent István király idejéből származó, alig néhány személy befogadására alkalmas, ha mindjárt történelmi nevezetességű templomoska semmi esetre sem elegendő e hatalmas megfigyelő telep lelki szükségleteinek kielégítésére. Ezen a visszás állapotban azonban nyomban történt változtatás.

— December 26-án megtekinttem a Trencsénben berendezett megfigyelő állomást is és ott ugyanolyan berendezést találtam, mint Zsolnán.

Nem adjuk fel Felső-Magyarországot!

A Pester Lloyd december 30-iki számában egy cikk jelent meg, mely kedvezőtlen hangulatot keltett annak sejtetésével, hogy Felső-Magyarországot állítólag ki akarnák üríteni. A közönség megnyugtatóására most a miniszterelnök a következő táviratot intézte dr. Miskolczy Ferenc és Hlatky Endre főispánokhoz:

Budapest, január 2. Pester Lloyd december 30-iki vezéreikre, amelyről csak most veszek tudomást, semmiféle ténybeli alappal nem bír; **Felsőmagyarország feladásáról soha szó nem volt.** Nem értem, ez a különben jól értesült lap honnan vette ezt az értesülést.

Harctéri hireink kedvezőek.

TISZA.

Az új kanonokok installációja.

Hétfőn, e hó 4-én d. e. 9 óra után lesz az ujonnan kinevezett és előléptetett kanonokok installációja a székesegyházban. Ekkor iktatják be új méltóságaikba *Lupossnyi Gyula* kanonokot és *Brém Lőrinc* tb. kanonokot.

A beiktatási szertartást dr. *Bundala Mihály* kanonok végzi. A szertartás a Szent Lélek segélyül hívásával kezdődik, mely után a beiktatást végző kanonok emlékbeszédet tart az elhunyt káptalani tagról, aztán méltatja az új kanonok érdemeit s felolvasztatja a legfelsőbb királyi kinevezési okmányokat, melyek után ősi szertartások szerint beiktatja székébe az új kanonokot.

A káptalannak majdnem összes tagjai fokozatos magasabb méltóságra lépnek elő ez alkalommal s így a beiktatás kiterjed majdnem az összes tagokra. Maga a beiktatást végző dr. *Bundala Mihály* is fokozatos előléptetésben részesül s az ő beiktatását *Grócz Béla* prépost-kanonok, püspöki helynök végzi:

Fokozatos előléptetésben részesülnek a következők: *Bunyitay Vince* olvasókanonokká, *Grócz Béla* örkanonokká, dr. *Bundala Mihály* székesegyházi főesperessé, *Spett Gyula* békési főesperessé, dr. *Karácsonyi János* közpészolnoki főesperessé lép elő.

Az amerikaiak a magyar gyermekeknek.

Nyolcláda ajándék a tengerentúlról.

Míg Európában milliók állanak szemben egymással, s vérüket ontják, életüket áldozzák a háboruban, a tengerentúlról, a messzetávból Amerika szabadpolgárainak gyermekeitől nemcsak üdvözlést, hanem töméntelen ajándékot hoz egy óriási oceánjáró.

A tengerentul gyermekei a *Karácsony* közeledtére szeretettel gondoltak azokra a szegény gyermekekre, akiknek atyjuk itt Európában részt vesz az ádáz küzdelemben s vigaszt, részvétet igyekeznek nyújtani.

A véres háborúnak, amely a jótékony-ság annyi meleg hajtását fakasztotta ki, talán legszebb virága az a esupa jószív, gyöngéd gondolat, amely táborba sorakoztatta Amerika gondtalanul ünneplő gyermekeit és ajándékokat gyűjtött a lángban és vérben álló Európa bánkódó, könnyes szemű apróságainak.

Hatalmas oceánjárót: a *Jason* töltötték meg a gazdag és jószívvvel küldött ajándékokkal.

Hetekkel ezelőtt elindult a „*Jason*” lassan, csendesen a tengeren. A hullámok lágyan

csókolták a hajó bordáit, békésen szállt füstje az ég felé s az egymásra vadászó ellenséges hadihajók között, melyeknek kanzánjait mintha a gyűlölet fűtené, úgy suhant tova méltóságosan, mint egy álom, mint az öldöklő, pusztító valóságban messziről, boldogabb öperenciákról jövő édes és bájos üzenet.

Elindult a kincsek kincsével, az ártatlan gyermeki szívek szeretetének illatos és derűt fakasztó ajándékaival.

Mint enyhülhetett meg a vad tengerészek arca, mikor látták e hajót szállani a tengeren.

Miként vett erőt a viharvert szíveken az ellágyulás, részvét, érezve a kincses hajóról feléjük sugárzó gyermeki szívek melegét.

Elindult a „*Jason*”, hogy a békés és szelid Amerika üzenetét elhozva a vén Európa egymást pusztító és öldöklő nemzeteinek.

Jön a ragyogó *Christmas ship* a ködös éjben, a szeretet tüztől hevítve, hogy a bánatos és szegény szíveket megvigasztalja.

Egymásután hagyja maga után a mért-földeket és megérkezik Genuában. Fénylő galyait békésen és enyhén tárja ki a hadakozó nemzetek felé.

Az ajándékokkal megrakott hajó megkülönböztetés nélkül kereste fel a háborus országok kikötőit, elosztogatta a tengerentuli jóval teli ládákat angoloknak, franciáknak, magyaroknak, osztrákoknak, németeknek, belgáknak.

A sok kedves dologból, száz és százezer amerikai gyermek küldeményeiből végiggörögtek az ajándékos ládák hetedhét országon. Hogy milyen hihetlen mennyiségű holmit hozott a *Jason*, azt bizonyítja az, hogy Magyarországra hatszáz láda érkezett s hogy egyedül **Nagyváradra nyolc hatalmas láda jutott belőle.**

Tegnap szállították be az amerikai ajándékokkal telt ládákat s egyelőre a tűzoltó laktanyában helyezték el.

A Magyarországnak jutott ajándékokat ugyanis a miniszterelnökhöz küldték, aki aránylagosan felosztotta és szétküldte.

Az ajándékok között vannak: babák, hatalmas szövetmedvék, indián leányok, koscsik, lovak, építőköcskék, domínók, babaholmik, amerikai társasjátékok, angol képeskönyvek, cipők, dió, óriási almák, gyermekruhák, kabátok, meleg holmik, szeretettől áradó kis levélkébe burkolva egyik-másik.

A főispán az ajándékok kiosztásával *Juricskay Barna* tanácsnokot bízta meg, aki meleg és családi ünnepség keretében tervezi az ajándékok szétosztását.

A ünnepség a jövő hét valamelyik napján lesz és a miniszternői rendelkezésből az államsegélyezett gyermekei között lesznek az ajándékok kiosztva, elsősorban az olyanok között, akiknek atyjuk a harctéren elesett.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható *Farkas István Apolló* drogeriájában *Rákoczy-ut 7/B.*

Megkell tartani a községi tisztújításokat

A miniszter leirata Miskolczy Ferenc főispánhoz.

A főispán elhalasztja a tisztújításokat.

December elején, mikor már aktuálissá vált a községi előljárásági tagok választásának kérdése, Fráter Barnabás alispán felterjesztést intézett a belügyminiszterhez arra nézve, hogy meg tartás-e a községek az évi előljárásági tagválasztásokat vagy nem. A választások elhalasztása nagyon sok tekintetben indokolt lett volna, amennyiben sok azoknak a községeknek száma, honnan a polgárság színe-java bevonult.

A miniszter intézkedése folyton késett, mire a törvény intézkedéseinek megfelelően megyeszerte megkezdtek a választásokat. A múlt hét végén aztán leérkezett a belügyminiszter intézkedése még pedig *Miskolczy Ferenc* főispánhoz. A miniszter nem tartja indokoltnak, hogy a választások elhalasztása iránt egy általános körrendeletben intézkedjék, mert nagyon sok községben a hadbavonultak száma nem zavarja meg a választásnak minden tekintetben kifogástalan eredményét.

A rendelet második részében viszont kiemelte a miniszter, hogy ott azonban, ahol a választások érdeke úgy kívánja, a főszolgabíró véleményének meghallgatása után a választásokat az alispán saját hatáskörében elhalaszthatja.

A miniszternek ezt a felhatalmazását eddig még nem vették igénybe s nagyon valószínű, hogy sok községben megis tartják a választásokat.

Az első járás, ahol a főszolgabíró a miniszteri rendeletre való hivatkozás nélkül önállólag is kérte a választás elhalasztását, *Ermihályfalva*. *Dobozy Kálmán* főszolgabíró tegnap jelentette az alispánnak, hogy járásában a választásokat nem lehetne eredményesen megtartani. A legtöbb községből éppen azok vannak távol, akiknek kezébe van letéve a község ügye. Ezeket az embereket most nem volna tanácsos mellőzni, mert ők hivatottak legjobban a vezetés további vitelére.

A főszolgabíró kéri az alispánt, hogy ezeknek alapján halassza el a választásokat. A főszolgabíró javaslatát ma terjesztik az alispán elé. A választások elhalasztása esetén minden marad a jelenlegi mederben. Az eddigi előljárásági tagok mandátuma továbbra is meghosszabbítottatik s az új választásokig vezetik is a község ügyeit.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**

legjobb minőségben

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczy-uton kaphatók.

A kamara ujéve.

Tisztelgés az elnökénél.

Az évforduló alkalmából a Nagyvárad-i Kereskedelmi és Iparkamara beltágjai megragadták az alkalmat, hogy a kamara nagybácsú elnökét dr. Moskovits Józsefet üdvözlő, szeretetükről és tiszteletükről biztosítsák. Az üdvözlésen a Kamara beltágjai testületileg vettek részt.

A tisztelgők nevében Schwart Izidor elnök, a kereskedelmi osztály elnöke meleg hangú beszédben üdvözlötte a kamara elnökét. Engedje meg a tisztelt elnök ur — úgy mond — hogy a szomorú idők dacára és ellentétben sokak nézetével, hogy ez alkalommal mellőzzék az üdvözléseket, mi mégis szükségnek találtuk, hogy az évforduló alkalmát felhasználva, Elnök urat üdvözljük. Erre két okunk van. Először szükséges azért, mert kifejezést kívánunk adni elismerésünknek a nagy buzgóságért, mellyel a nagyvárad-i kamarát már az előző két éves közgazdasági válságban is és a mai szomorú háborús idők alatt oly fokozott gondossággal vezette.

Azt hiszem igazam van, mikor kimondom, hogy nincs az országban kamara, amelynek elnöke a kereskedők és iparosok érdekében, úgy felfelé a kormánnyal, mint a nagyközönséggel szemben ily kitartó buzgósággal és tevékenységgel működött volna. Azért kellett eljőnnünk, hogy ezen meggyőződésünknek kifejezést adjunk. A második ok az, hogy felkérjük Elnök urat, miszerint a Nagyvárad-i Kamara és annak tagjai érdekében a jelen nehéz idők alatt tovább is hasonló agilitással vezesse a Kamara ügyeit, hogy a válságot menél kevesebb áldozattal bírjuk ki.

Ezután Czeglédy Jeremiás kamarai levelező tag, ipartestületi elnök, szép szavakban üdvözlötte a kamara elnökét, kiemelve azt az eredményes buzgóságot, amelyet az iparosok érdekében kifejtett. Ez teszi indokolttá, hogy az iparosok hálás elismerését külön is kifejezze.

Dr. Moskovits József kamarai elnök szíves közvetlenséggel meghatva választotta az üdvözlésre. Kifejtette, hogy munkaprogramot ez alkalommal nem adhat, mert hiszen a körülmények és nehézségek naponként változnak. Most nem mondhat mást, minthogy a naponként felszínre kerülő bajokkal kell megküzdeni, hogy ha a majdani győzelem ideje eljön, a magyar ipar és kereskedelem a munkát felvehesse és édes hazánkat felvirágoztassa. Reméli, hogy az ország nagy közvéleménye be fogja látni, hogy az ország iparára és kereskedelmére kell helyezni a főszűrt. Például telemlítette Németországot, ahol a közvélemény már ezt belátta. Szívvel köszöni az üdvözlést és azt lélekkel viszonozza.

Az elnök életével a tisztelgés véget ért.

HIREK

Jézus legszentebb nevének ünnepe.

Ma üli az anyaszentegyház Jézus legszentebb nevének ünnepét. Eddig a vizkereszt utáni második vasárnapon volt ez az ünnep, míg most az újabb rendelkezés szerint, az újév első vasárnapján lesz ez a Jézus nevének ünnepe.

A mai naptól kezdve 8 napig teljes bucsukat nyerhet az, aki meggyónik és ezalatt a 8 nap alatt egyszer misét hallgat és megáldozik és elvégzi a szokásos bucsuimákat. E teljes bucsuk érdeme a meghaltak lelki-üdvéért is felajánlható.

Ma reggel 7 órakor az összes helybeli kongregációk közös szent áldozást végeznek a Szent László-plébánia templomban.

Az ájtatosság rövid szent beszéddel kezdődik, mely után mise lesz, amikor úgy a női-, mint a férfikongregációk tagjai a hivatással együtt külön csoportokban fognak áldozni Jézus legszentebb neve dicsőségére.

A téli háború borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hídsegyházi Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

*** Tisza István Bécsben.** Tisza István gróf miniszterelnök tegnap éjjel titkára, Latinovics Endre dr. kíséretében Bécsbe utazott.

*** A polgármester utazása.** Rimler Károly polgármester hivatalos ügyekben tegnap a fővárosba utazott.

*** Újévi tisztelgések.** Az újév alkalmából városunk előkelőségeinél, vezetőférfiainál ezúttal is tömegesen jelentek meg, hogy jókívánataikat kifejezzék. Igen sokan jelentek meg gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspöknél, dr. Miskolczy Ferenc és Hlatky Endre főispánoknál. A kir. tábla elnökénél, a kir. főügyésznél, a kir. pénzügyigazgatónál, a postaigazgatónál a tisztviselők megjelentek jókívánataikkal. A városházán hivatalos tisztelgés nem volt, hanem a tisztikar tagjai külön-külön tisztelegtek Rimler Károly polgármesternél. — A 48-as függetlenségi párt tagjai testületileg tisztelegtek dr. Adorján Emil és dr. Stokker József elnököknél, Schwarcz Izidor vezetésével.

* Magyarország felajánlása Jézus legszentebb Szívének.

Újév napján, d. u. 5 órakor tartotta gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök a megható ájtatosságot a székesegyházban, mely alatt hazánkat, Jézus legszentebb Szívének ajánlotta fel. A székesegyházba érkező püspököt a teljes asszisztencia várta a káptalan tagjával, kik a megyéspüspököt a szentélyben levő püspöki trónhoz vezették. A megyéspüspök áldást osztva vonult végig a templomban, melyet a hívek ezrei töltöttek meg teljesen. Amint a püspök a templomba lépett a kórus internálta a Boldogasszony Anyánk kezdetű ősi egyházi éneket, melyet az egész nép énekelt. A szentség kitétel után dr. Vučkics Gyula kanonok a szószékéről a néppel együtt imádkozta el a Szent Szív litániát, aztán imádkozta a felajánlási imát, melynél meghatóbbat alig lehet találni a szent könyvekben. Egy hazáját mélyen szerető, aggódó honfiszivnek lehetnek csak ily magasztos ihletett gondolatai, fohászaik, melyek felemelkedtek a legszentebbhez: Jézus Szívéhez. A székesegyházat egészen megtöltő ájtatos közönség mélyen meghatva hallgatta a gyönyörű imát, a fohások átremegtek mindenkinek szívében, hogy felszállva egyesüljenek nagy Magyarország millióinak fohásaival és úgy szálljanak a legszentebb Szívhez. Az Oltáriszentség adorációja zárta be az ájtatosságot, mely után a magyar Hymnuszt éne-

kelte el az egész közönség s ezzel a felajánlás véget ért.

*** Frank Libórusz — nyugalmában.** Bécsből jelentik: A hadsereg rendeleti közlönye közli, hogy Ófelsége Frank Libórusz tábornokot egészségi okokból nyugdíjazta.

*** A második női orvos a kórházban.** Fráter Imre kórházi főorvos tegnap jelentette az alispánnak, hogy Munk Andor kórházi segédorvos lemondott állásáról. A megüresedett állásra Fráter Imre Kiss Ibolyka orvosnővének javasolja kineveztetni. Kiss Ibolyka már a második női orvos lesz a kórházban. Eddig kétségtelenül megállapítható, hogy a nők éppúgy megállják helyüket mint a férfiak.

*** Katonai kitüntetések.** Ófelsége az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül, Plattner János vezérkari századosnak számf. a 37-ik gyalogezredben, a 7-ik huszárezredben báró Berg Armin alezredesnek, Urai Tibor és báró Waldhoff Kelemen századosoknak, továbbá az ellenség előtt elesett Nedeczky Ferenc századosnak a katonai érdemkereszt III. osztályát a hadiékítménnyel adományozta, azonkívül megparancsolta, hogy az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálata elismerésül, Ebner Lajos 2. honv. huszár ezredbeli alezredesnek és a 7. h. e. ben Fanta Géza és Homorogdy Pál századosoknak, továbbá a 70-ik gy. e. ben az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül Kargl Rezső századosnak, Duketics Raymond, Nyedy Sándor és Schramke János főhadnagyoknak a legfelsőbb díszérő elismerés tudtul adassék, azonkívül Sipos Árpád 24-ik honv. gy. e.-nél létszámfeletti a vezérkarhoz beosztott századosnak, valamint az ellenség előtt elesett Homolya István szegedi 5. gy. e.-nél létszámfeletti, a vezérkarhoz beosztott századosnak a III. oszt. hadi díszítményes katonai érdemkeresztet adományozta.

*** Vaskereszt hadseregünk tisztjeinek.** Ófelsége megengedte, hogy báró Hötendorfi Conrad Ferenc tábornok, Böhm-Ermolli Ede és Dankl Győző lovassági tábornokok, Höfer Ferenc altábornagy, továbbá Josipovich Zsigmond 1. huszárezredbeli őrnagy a Vilmos német császártól nekik adományozott Vaskereszt-rendet elfogadják és viseljék.

*** A háború vezérei** fognak szerepelni a Katolikus Kör keddi vetítő estéjén; dr. Krüger Aladár fog róluk előadást tartani. Az előadás este 5 órakor kezdődik.

*** Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Bary Zoltán nagyvárad-városi kir. járásbírói joggyakorlatot a nagyvárad-városi kir. járásbíróihoz, dr. Anca J. Leontin nagyvárad-i ügyvédjelöltet pedig a nagyvárad-i kir. törvényszékhez jegyzőkké nevezte ki.

*** Sarkotics — gyalogsági tábornok.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy Ófelsége Sarkotics István altábornagyot, Bosznia- és Hercegovina vezénylő tábornokát, gyalogsági tábornokká nevezte ki és neki a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

*** Hősi halál.** Benkő József MÁV. irodakezelő, a 21-ik honvédegyezred őrmestere az uzsoki szorosnál vívott harc közben kapott súlyos sebe következtében folyó hó 1-én reggel fél 6 órakor életének 27-ik évében a helybeli csapatkórházban több napi nehéz szenvedés után meghalt. Temetése tegnap délután 3 órakor volt a csapatkórházból.

*** Ügyvédszövetségi gyűlés.** Népes gyűlést tartott az ügyvédszövetség nagyváradai osztálya tegnap délután 5 órakor dr Adorján Emil osztályelnök elnöklété alatt, az ügyvédi kamara nagytermében, melyben az új perrendtartás életbeléptetésével szükségessé vált teendőket beszélték meg. Főként a kollektív szerződés ügye volt az ülés tárgya, mely minden ügyvédre nézve kötelezően állapítaná meg az ügyvédi munkadíjakat. Dr Adorján Emil nem tartja alkalmasnak ezt az időt, midőn az ügyvédek nagy része hadbavonult, hogy ily kötelező megállapítást hozzanak létre. Többen szólta hozzá a kérdéshez, s a gyűlés dr Medvigy Gábor, dr Olasz Béla és dr Zinner Samu felszólalása után szükségesnek tartják, hogy a kollektív szerződésre már most megállapodjanak. Dr Kovács Zsigmond közölte a lugosi ügyvédek kollektív szerződését. A gyűlés bizottságot küldött ki, melynek feladatává tette, hogy a lugosi minta és dr Fleischer Béla által készített elaborátum alapján készítse el a tervezetet. A bizottság tagjai lettek: dr Medvigy Gábor, dr Lázár Aurél és dr Kovács Zsigmond. Az elnök felemlítette, hogy mennyire sérelmes az ügyvédekre nézve, hogy a városi járásbírósnál csak egy irodában adnak értesítést az ügyekről s azt is 9 től 10 óráig. Az elnök közbenjárta a vezető járásbírónál, aki megígérte, hogy legközelebb kiterjesztik a hivatalos órákat, melyek alatt értesítések nyerhetők.

*** Ujiráz a község kovácsáért.** A pár évvel ezelőtt alakult Ujiráz község lakosságát komoly veszedelem fenyegeti. Ugyanis a községnek egyetlen iparosa, aki a földmívelési cikkeket készítheti és javíthatja, hadba fog vonulni. A hadba vonulás által a földmíveléssel foglalkozó lakosságot nagy veszteség érné, ezért elhatározták, hogy összefogva az egész község, a miniszter elé járul az egyetlen kovács kiszabadításáért. Tegnap már be is adták az alispánhoz az erre a célra készített kérelmet. A bár szokatlan, de mindenesetre méltánylandó kérelmet a miniszter elé fogják juttatni.

*** Hadifogságba esett ügyvéd.** A legújabb veszteségi kimutatás közli, hogy dr Rozvány Jenő nagyváradai ügyvéd, a szocialista párt egyik vezérémbere szerb hadifogságba esett.

*** Ujévi üdvözlés megváltás.** Jancsó Lajos számtartó Iklódról és Hegedorn János mérnök Mezőtelegről 5-5 koronát küldöttek szerkesztőségünkbe ujévi üdvözlés megváltás címen a háboruban elesettek özvegyei és árvái részére, mely összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

*** Január 4-5-én lesz a népfelkelők szemléje.** A honvédkerületi parancsnokság tegnap értesítette Fráter Barnabás alispánt, hogy az összeirt népfelkelők bemutató szemléje január 4. és 5-én lesz megtartva. Január 4-én a Nagyváradon tartózkodó népfelkelők tartoznak jelentkezni. Január 5-én Szeghalom, B. keresztés, Berettyóújfalú, Cséffa, Élesd, Központi, Magyarcséke, Nagyszalonta, Sárrét, Szalárd, Tenke, Vaskóh járásainak népfelkelői kötelesek jelentkezni. A jelentkezés mindenkor a nagyváradai sorozó-teremben lesz.

*** Kanyaró Kismarjában.** A szalárdi járás főszolgabírója tegnap jelentést tett az alispánhoz, hogy Kismarja községben, valamint a hozzátartozó tanyákon a kanyaró járványszerűleg lépett fel. Eddig 29 a

megbetegültek száma. A baj tovább terjedésének megakadályozása végett a főszolgabíró az összes iskolák bezárását kéri elrendelni.

*** Fuchs Barnuch menekül a katonaság alól.** Érmihályfalván még november 29 én elfogtak egy csavargói, aki könyöradományokat gyűjtött. Az elfogott ember ép, egészséges 30 éves jól megtermett legény volt, névszerint Fuchs Barnuch. A derék férfiú egy szót sem tudott magyarul, bár 30 éve eszi a magyar kenyeret. Foglalkozása az nem volt Barnuchnak, ellenben volt egy kékszinű kényszerlevele, amit a pozsonyi rendőrség állított ki részére és a melynek Máramarosszigetre kellett volna utaznia. Sziget felé azonban zavaros világ uralkodott abban az időben és Barnuch Érmihályfalván kötött ki, ahol össze is szedett 12 koronát, mikor egy szemfüles rendőrnek sikerült elfognia. Ekkor derült ki, hogy Fuchs Barnuch tulajdonképpen nem is olyan ártatlan kéregető, hanem közönséges katonaszökevény, aki még eddig sehol sem állott elő. Természetesen azonnal őrizet alá vették és mert Máramarosszigetre valónak mondta magát, oda toloncolták. Szigeten nem vállalták el a szökevényt, mire ismét Érmihályfalvára küldték vissza. Majd Tiszakarácsonyfalvára valónak adta ki magát, de ott sem vállalták. Végül is az érmihályfalvi főszolgabíró megsokalta a dolgot és Fráter Barnabáshoz küldte be az aktákat, hogy mit csináljon Fuchs ural, aki már egészen kihizott a mihályfalvi kosztón.

*** A második félév kezdete a pozsonyi egyetemen.** A pozsonyi m. kir. Erzsébet tudományegyetem jog- és államtudományi karán a folyó tanév második felébe a beiratások 1915. jan. hó 7-én kezdődnek és bezárólag jan. 18 ig tartanak. A kik ezen a rendez határidőn belül a beiratásban akadályozva vannak, az egyetem Rektórához intézett folyamodványal február 18 ig utólagos beiratásra nyerhetnek engedélyt. A hadbavonultaknak ugyancsak a szabályszerű határidőben kell beiratkozniuk; a személyes jelentkezés alól azonban fel vannak mentve s helyettük a beiratáshoz szükséges okmányokat és fizetendő díjakat szüleik, gyámjuk vagy megbízottjuk is beszolgáltathatják. A félévi tandíj heti rendszeren 20 óra után 60 korona; ezen a heti óraszám felül minden további óra után 3 korona. Tandíjmentesség iránti kérvények a quatuorában nyújtandók be. Minthogy az egyetemi hivatalok az első félév folyamán már szerveztettek és felszereltettek, a beiratások akadálytalanul fognak végre menni és az új egyetem jogi kara az előjelek után itélve igen népesnek ígérkezik.

*** Halálozás.** Sárosi József nyug. máv. mozdonyvezető életének 71-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 2-án d. e. fél 9 órakor meghalt. Temetése f. hó 4-én d. u. 2 órakor lesz a Bajza-utca 5. sz. gyászház-ból. Az eng. szentmise pedig 4-én délelőtt fél 9 órakor lesz az olasz plebánia-templomban. Halálát szülei, nagyszülei és testvérei gyászolják.

*** Iskolai értesítés.** Az Ór-utcai községi elemi fiúiskola II. és V-VI. osztálya f. hó 4-ikétől kezdődőleg a „Református Kör” helyiségében Teleki-utca 36. sz. alatt lesz elhelyezve, hol a II-ik osztály tanulói délelőttökön 8 órától, az V-VI. osztályok tanulói pedig délutánokon fél 2-től részesülnek tanításban. Miről az érdekelt szülők oly felkéréssel értesítettnek, hogy a jelzett osztályokba beírt tanköteles gyermekeiket iskolába küldeni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1915. január 2. Réz Mihály felügyelő-igazgató.

*** Kémek megfigyelése.** A polgármester a következő hirdetményt teszi közzé: *Hirdetmény.* A temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság 2351. sz. átiratában figyelmeztet azokra az ellenséges államok számára kémszolgálatot teljesítő nőkre, kik vasúti utazásuk alkalmával a szállított csapatoktól azok kiindulási, rendeltetési helye, csapatbeosztása, a pótleányosság kiképzési foka stb. után tudakozóknak, szóval katonai információkat kísérelnek megszerezni. Ennek megakadályozása végett figyelmeztetem a város lakosságát, hogy katonai adatoknak hivatlanok vagy ismeretlenek előtt való közlése büntetés terhe alatt szigorúan tiltva van. Tartsa hazafiúi kötelességének mindenki, katonai és civil egyaránt, gyanus egyéneknek figyelemmel kísérését és az illetékes hatóságnál (állomás parancsnokságnál, a vasúti állomás személyzeténél vagy a rendőrségnél) való azonnali feljelentését. Nagyvárad, 1915. január hó 2. Rimler Károly, polgármester.

*** A polgári iskola a Bazárban.** A községi polgári fiúiskola I. c) és II. a) osztályának tanulóit felhívom, hogy január hó 4-én, hétfőn délelőtt 8 órakor jelentkezzenek a „Bazár” épületben a 48-as Kör volt termében, a II. b) és II. c) osztályok tanulói pedig délután 2 órakor gyülekeznek ugyanott. Feliczides Lajos, igazgató.

*** A Vörös-Félhold Egyesület érdekeiben.** A Vörös-Félholdat segítő országos bizottság következő felhívást közli:

Felhívás a magyar társadalomhoz. A reánk, monarchiánkra és hű német szövetségünkre erőszakolt titáni harcban eddig elcsúszott egy nemzet sietett igaz ügyünk támogatására, egyedül a török császárság volt az, mely híven évtizedes kipróbált barátságához, részt kért magának a küzdelemből s fegyvert fogott oldalunkon a közös ellenség ellen. A török nép így megosztja velünk Európa nyugalmáért és szabadságáért vívott tusánk veszélyeit és fáradalmait, Törökország bajtársunk, s mi véle egyek, testvérek vagyunk a nagy háború minden dicsőséges erőfeszítésében. Hisz egy célért és egy ellenség ellen harcolunk egy lélekkel: a mi győzelmünk az ő győzelmük, az ő dicsőségük és szenvedésük a miénk s kiontott vérük is testvérien a miénkkel egyesül a nagy küzdelem e hősi napjaiban. Besület, tisztelet és szeretet az igaz ügyért helytálló vitéz török nemzetnek! Am e rokonszenv és bajtársi együttérzés részünkről ne csak szavakban nyilvánuljon, a velük való egység tettekkel domborodjék ki a háború minden vonatkozásában. A sebesült török bajtársaink gondozására alakult Vörös-Félhold Egyesület testvéri szóval fordult hozzánk, magyarokhoz. Nemes munkájában, melyet a Vörös-Kereszt mintájára folytat, a mi segítségünket is kéri. E felhívás meleg érzést, testvériséget kell, hogy ébresszen a magyar társadalomban. Gondoljunk az ügyünkért, érettünk harcoló és sebesülő távoli török bajtársakra s az irgalom jelképe, a Kereszt nevében adakozzunk a Félhold irgalmas céljaira. A rokonérzés hálás, szép bizonyítéka lesz ez a magyar társadalom részéről. Adakozzunk! A gyűjtött adományokat mi rendeltetési helyükre, a Vörös-Félholdhoz juttatjuk. Budapest, 1914. Szeptember napján. A „Vörös-Félhold” támogatására alakult Országos Bizottság. Özv. Károlyi Istvánné, elnök. Gróf Khuen-Héderváry Károly, elnök és a nagy bizottság.

*** Az iparsó ára.** Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a kereskedelmi m. kir. miniszter leirata szerint a denaturált iparsóra nézve az 1915. évre is az 1914. évi árak állapítottak meg és pedig a tiszta iparsó ára 100 métermázsán aluli mennyiségben métermázsánként 2 K 57 fill., a tisztátalan iparsóé pedig 2 K 17 fill., 100 métermázsára vagy azon felüli mennyiségnél az ár métermázsánként a tiszta iparsónál 2 K 20 fill.,

a tisztátalan iparsónál 1 K 80 fill. Nagyvárad, 1914. december hó 31-én. A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: dr. Moskovits, József elnök, dr. Sarkadi Lajos titkár.

*** A biharmegyei közkórházban ápoló sebesülteknek adakoztak karácsonyra.** Plathy Miklósné 20. kor. Böhm Jenőné 10. kor. Reismann Mórné 10. kor. Pekánovits Imréné 10. kor. 12 zsebkendő, 60 drb alma, 200 cigaretta, 10 liter dió. Marián Emilné 1 liter málnaszörp, 1 kiló bonbon, 180 drb cigaretta, 10 ceruza. Buzássy Albertné 150 drb dióskalács. Fássy Lajosné karácsonyfadísz, édes tészták, alma. Fráter Imréné 100 szivar, 300 cigaretta, édes tészták, karácsonyfadísz, apró ajándékok, zsebkendő. Domokos Vilma 12 zsebkendő, karácsonyfadísz. Bozóky Gyuláné 65 drb zsebkendő, 400 drb cigaretta, édes tészta, karácsonyfadísz. Barabás Árpádné 1 doboz cukorka. Papp Corjoláné 100 drb szivar, karácsonyfadísz, özv. Jelentsik Istvánné édes tészta, bonbon. Lausch ezredesné 1 kosár alma, 1 kosár dió, karácsonyfadísz 42 üveg bor. Horváthné dióskalács, mézes, Székely Sándorné vegyes édes tészták, alma, Tabéry. Arminné aszalvány, édes tészták, 200 cigaretta, karácsonyfadísz, élő virág. Mártonffy Bogdáné édes tészták, 5 üveg befőtt, csokoládé, citrom, Sáaghy Teresy kézi munka, édes tészták, alma, özv. Szabó Gézné zsebkendő, édes tészta, karácsonyfadísz, apró ajándékok özv. Feledyné befőtt, zsebkendő, mákoskalács. Waldmann Malvin mákoskalács, özv. Dobruczkyné édes tészta, Maróczy Mariska karácsonyfadísz, zsebkendő, Hollitscherné 150 drb kalács, N. N. 35 kiló alma, gróf Széchényi Miklós püspök bor, Thury Endréné, mézes füge.

*** A Vörös-Kereszt Egylet** céljaira a következő adományok folytak be az egylet nagyváradai pénztárába: Perselygyűjtésből és számláló lapokból 486.15. Posta-és távirda igazgatóság kerületi központi alap 400. Lestyán Endre gyűjtése 153.60. Bihar megyei Takarékpénztár koszorúmegváltásra Szunyogh Szabolcsért 100. A Bihar megyei Takarékpénztár tisztviselői fizelésének 1 százaléka konyhára 32.86. Bethlehemesek adománya 30.32. Tomboltárgyak eladásából 30.20. Fényes Manó és neje koszorúmegváltásra dr. Lukács Endréről 20. Hornyánszky Pálné Hegyőzpályi 20. Csendőriskola beteategyűjtése 20. Horváth János Harangmező 10. Jónás család dr. Berger Ignácért koszorúmegváltás 10. Murányi J. 10. Bujdosó S. Komádi 10. Gáborjáni gyűjtés 2.80. Ujévi üdvözlés megváltására adakoztak: Weinberger Lajos 20. Dr. Patzko Antal és neje 10. Antony Károlyné 5. Misuray Jánosné 2. korona. — A Vörös Kereszt „Jobbkéz” részére ujévi üdvözlés megváltás címén Fabricius Dezsőné 5. Dr. Pelle János János 10. Satory Endre 10. korona.

*** Adakozzunk az önkéntes tüzoltó egyletnek.** Polgártársak! Azok nevében fordulok Polgártársaimhoz, akik a vagyon és ember védelem szolgálatába szegődtek s akik önként, minden díjazás nélkül vállalkoztak arra, hogy polgártársaik vagyona és életének nyugalma felett öröködjének. Az önkéntes tüzoltók nevében kérem Polgártársaimat, hogy bármilyen csekély adománnyal könnyítsék meg az emberbaráti munka folytatását és tegyék lehetővé, hogy a mostani nehéz viszonyok között is betölthessék nemes hivatásukat. Mint a közszolgálat egyéb ágában, úgy a tűzvédelmi szolgálat terén is a mostani háborús idők alatt a vállalt munka ellátása sokkal nehezebbé és terhesebbé vált. A tüzoltók háromnegyed része ugyanis katonai szolgálatra vonult be s így a szolgálat ellátása csak a visszamaradt csekély létszámára nehezedik. Pedig kormányrendeletek is kiemelik a tüzoltói szolgálat ellátásának a mostani viszonyok között való rendkívüli fontosságát s különösen felhívják a közhatóság figyelmét, hogy a tűzvédelem lehető kifogástalan el-

látásáról a mostani nehéz időkben is gondoskodjanak. A tüzoltói szolgálat támogatása tehát nemcsak elsőrendű magán, de közérdek is. Az itthon maradt tüzoltók megfeszített erővel látják el terhes szolgálatukat s éppen ezért indokolt ha a mostani nehéz helyzet dacára a Polgártársakhoz fordulnak. Amidőn tehát a tüzoltók adakozás iránti kérelmét a Polgártársaim jóindulatába ajánlom, teszem azt kartársaim nevében azon ígéret kapcsán, hogy legfőbb törekvésünk lesz, magunkat a város polgárainak bizalmára érdemessé tenni. Az adományok átvételével és nyugtázásával Markovits Lajos tb. szakaszparancsnokot bízom meg. Nagyvárad, 1915. január hó 1. Lukács Odón parancsnok.

*** A Vörös Kereszt központi konyhájának** (Körös utca 27.) küldött és köszönettel átvett adományok pénzben: Jánosó Lajosné 10. kor. Krüger Viktorné 20. kor. N. N. 5. kor. Természetben: Cser Ferenc Szt. János zöldség, zeller. Nagy Györgyné 2 pár csirke, 3 üveg befőtt. Lichtmann Sámuelné 10 üveg befőtt, 1 kosár burgonya, paszuj. Szadszai Sándorné 2 üveg szilvalekvár, 2 üveg befőtt, aszalt alma, 6 fej vörös káposzta. Özv. Kenéz Sándorné 1 fazék lekvár, 2 pár csirke, 1 tábla szappan, Kvvács Lajos Szt. János 2 zsák zöldség, Fencsek Gézné 15 üveg befőtt, Ginzery Sándorné Bors 8 kglr. leves tészta, 4 drb kalács, Anrényi Sándorné 1 bödön zsír, Des Echerolles Kruspér Gilbert 2 drb bárány, Novák Jánosné 1 szakajtó dió, Hirsch Árpádné 8 üveg befőtt 5 üveg lekvár, N. N. alma, Krammer Arminné 1 pár csirke, káposzta, 5 kglr. liszt, Szenics János gesztenye, alma, Moskovits Adolf 5 zsák burgonya, Görbedi vadásztársaság 1 drb öz, Farkaspataki gyűjtés, Bara Gézné 9 drb csirke, Szim Tógyerné 1 drb csirke, 1 kosár paszuj, Gálé Jánosné 3 liter paszuj, Korda Andor Magyarcséke 1 drb öz. Pozsonyi Ferencné 2 üveg befőtt, két üveg paradicsom. Főgazdaság Biharugra 100 kglr. hal karácsonyra.

x Megfagyott, szélből kivörösödött, kicserepesedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÈME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B Telefon 13-02

x Kiadó lakások. Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Kiadó hosszabb, vagy rövidebb időre modern berendezésű utcai és udvari butorított szobák fürdőszoba használattal havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x Kiadó lakás 3-4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

*** Az Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket a melyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órá. d. e. 9-től 12-ig.

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x Nagyvárad Város Villamos Művénél azonnali alkalmazást nyerhetnek: gépapolók, segédfüttők, vasesztergályosok és napszámók. Jelentkezhetni a főgépezési irodában.

x Három liter családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. A ra utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-nyos áron azonnali eladó. Részletes föltételek megmutatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Családi rum vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Limonádé ezredes.
Vasárnap este: Egy katona története.
Hétfőn: Cigányprimás.
Kedden: Tündérlaki lányok.
Szerda délután: Luxemburg grófja.
Szerda este: Mozitündér (Kinó Königes).
Csütörtökön: Szibill.
Pénteken: Fészek a viabarban (ujdonság).
Szombaton: Művészt (Kabaré, új műsor).
Vasárnap délután: Ezüst pille.
Vasárnap este: Aranyeső.

Szarvasi Soma bucsuja.

Ünnepies estéje volt pénteken a Színház-színháznak. A társulat régi, érdemes tagja: Szarvasi Soma vett bucsut a színház-tól Heregh Ferenc „Ocskay brigadéros” ában. E kiváló drámai mű Szörényije régi, kedves szerepe Szarvasinak s nem hiába választotta ezt bucsuszerepül, mert oly ragyogó alakítást nyújtott, mely mindenképen méltó volt hozzá. Szarvasi az öreg kurue jellemét a legapróbb részletekig kidolgozta s még a legfinomabb árnyalatokat is érvényre juttatta. Az öreg színész igazán kitett magáért a bucszás alkalmával s meghatottságtól szorongó szívvel köszönte meg azt a lelkes tapsvihart, a mellyel a közönség az egyik jelenet végén ünnepelte.

Az előadás fényét nagyban emelte Bihari Ákos vendégszereplése. Ez a kiváló színművész Ocskayt alakította, ragyogó drámai hévvel és lendülettel. Mellette ki kell emelnünk FarkasPál vikáriusát és Tóth Elek Jávorkáját Perényi igen ügyes volt, a kamarás szerepében, míg Sik Rezső Tarics alakját személyesítette megrázó erővel.

A női szereplők között igen kiváló volt E. Kovács Mariska Dillije. Tisza Ilona gyöngéd alakját Retteghi Margit, míg Jutkát Polgár Mariska játszotta igen bájosan. Általában az egész személyzet odaadó buzgalommal működött közre az est sikerének emelésében.

Legujabb táviratok.**Németek és franciák küzdelme.****Nyugati hadszíntér.**

Berlin, január 2. A nagy főhadiszállás jelenti: A Neuporttól északra Dinak mellett levő állásaink ellen intézett ellenséges támadásokat visszavertük.

Az Argonne-okban csapataink egész vonalon előre haladtak. Verdunól északra, valamint az Ailly-Appremonti arevonál ellen Commeroytól északra a franciáknak ellenünk intézett támadását visszavertük. A franciáknak súlyos veszteségeik voltak. 3 tiszjüket és 100 főnyi legénységet elfogtunk. Ez alkalommal csapatainknak sikerült Bovis-Brulet, amelyért heves harc dult, teljesen elfoglalni.

Sarburgtól délnyugatra kisebb ütközetek az általunk kívánt eredménnyel jártak.

A franciák a legutóbbi időben rendszeresen lövöldöznek az arevonáluk mögött levő helységeket és helységeken, melyben egyik hadosztályunk van elhelyezve, sikerült nekik 50 lakost megölniök.

Francia hivatalos jelentések szerint a franciák Steinbach faluban lépésről lépésre előre haladtak. Steinbachban tőlünk egyetlen egy házat sem foglaltak el. A franciáknak ezen helység ellen intézett minden támadását visszavertük.

Keleti hadszíntér.

A kelet-Poroszországi határon a helyzet változatlan. Bzura és Rawka szakaszon némileg kedvező időjárás mellett előre haladtunk.

Lengyelországnak Pilicától keletre eső részében nincs változás. (Miniszterelnökségi sajtóoszt.)

Tisza cikke.

Budapest, január 2. Tisza cikket irt az „Igazmondó“-ba, amelyben a következőket mondja:

Édes anyja gyermekkorában megkivánta, hogy az év utolsó estjét magabaszállásra használja fel. Az önbírálat kötelessége most mindnyájunkra nézve fennáll.

Ha eddig kételkedtünk, most büszkén vallhatjuk, hogy nemzetünk történelmünk legfényesebb lapjaihoz őseink legdicsőbb emlékeihez méltónak mutatta magát. A kiöntött honfivér nem ömlik hiába. A férfias kitartás megteremti gyűmölését.

Királyi kitüntetés.

Budapest, jan. 2. A király Lers Egonnak, a XII. tengeralttjáró sorhajó hadnagyának a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta és az egész legénységet kitüntette.

Hubert Szalvátor főherceget a 4. dragonyos ezredbe nevezte ki a király.

Az oroszok visszaverése.

Budapest, január 2. Varannóból jelentik: Zemlén- és Sáros vármegyében, az északi határszélen az oroszok újra betörték, de a táma-

dást visszavertük. A foglyokról még megbízható adatok nincsenek.

Az orosz kormány indiai katonaságot kér.

Budapest, jan. 2. A „Nap“-nak jelentik Bernből. A Ruszkojeszlow című lap szerint az orosz kormány arra kérte Angliát, hogy küldjön Szerbiába indiai hadosztályokat, melyek Raguzából nyomulnának Sarajevóba, mivel az (antánt) entente Görögországra és Bulgáriára nem számíthat.

Nyugalom a Kárpátokban.

Budapest, január 2 (Hivatalos.) Az általános helyzet nem változott. Tarnwtól délre eső területen és a Közép-Kárpátokban utóbbi napokban lefolyt elkeseredett küzdelmek után egyelőre nyugalom állott be.

Az uszoki szorosnál harcoló csoportok tulnyomó ellenség miatt a gerine magaslatokról kissé visszavontuk. Höfer, altábornagy.

Szerbiának Olaszországból csempésznek egyenruhát.

Milanó, január 2. A turini Stampa közli: Egy itteni nagy szabócég raktárában a rendőrség negyvenezer szerb egyenruhát kobzott el.

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság“ karácsonyi száma a rendesnél is érdekesebb közleményeket hoz a háborúról: pompás eredeti felvételeket az összes harcokról, melyek közt kivált Jelfy Goulának a lengyelországi harcokról hozott képei érdekesek. Fővezérünket, Frigyes főherceget itt láthatja először a közönség új tábornagyi rangjával, a marsallbottal kezében. Rendkívül becses a szöveg-tartalma is: itt jelenik meg először Beöthy Zsoltnak a háborús előadások során tartott beszéde. Bársony István és Szöllösi Zsigmond cikke, Galsworthy regénye. Egyéb közlemények: Képek a budapesti ezer karácsonyfa-ünnepélyről, a háború napjai s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet. Sakkjáték. Halálozás stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“, kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem u. 4)

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

8235—1914. eln. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminister ur 9059—Res. sz. körrendelete az ellenségtől zsákmányolt fegyverek stb. kirakatokban való kiállítása megszüntetése tárgyában.

Mivel utóbbi időben többször előfordult, hogy egyes kereskedők s ezek között különösen fegyver- és löszer kereskedők, kirakataikban ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket állítottak ki.

Mint hogy ez az eljárás ugy az üzlet-tulajdonosok, mint a nagyközönség körében is kétségkívül azt a hitet kelthetné, hogy ezek a cikkek az üzleti forgalom tárgyai, holott e tárgyak feletti rendelkezésre a katonai szolgálati szabályzat értelmében a ka-

tonai kincstár tart igényt, figyelmeztetem különösen a kereskedői üzletek tulajdonosait, hogy ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket sem kiratokban kiállítani, sem pedig egyébként forgalomba hozni nem szabad, hanem azokat is a helybeli katonai parancsnoksághoz, vagy pedig az ellenőrzéssel megbízott városi rendőrfőkapitány-sághoz be kell szolgáltatni.

Nagyvárad, 1914. december hó 30-án.

Rimler Károly
polgármester.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltésre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezsa-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Nagyvárad város rendőrfőkapitányi hivatalától.

69—1915. szám.

Felhívás.**A helybeli terménykereskedőkhöz és termelőkhöz.**

A m. kir. miniszterium 1914. évi december 24-én 9227. szám alatt kiadott rendeletével a zabért követelhető legmagasabb árat sulymennységre való tekintet nélkül métermázsánként (100 kg.) 24 Huszonnégy koronában állapította meg.

A hadsereg céljaira szükségelt zab beszerzésének biztosítása céljából felhívom a város területén levő zabtermelőket és terménykereskedőket, hogy ezen felhívástól számított 8 nap alatt a saját vetőmag és saját gazdasági szükségleteiken felül levő egész zabkészletüket, kivétel nélkül mindenki írásban vagy szóval a rendőrfőkapitányi hivatal II. emelet 8. számú szobájában Horváth Géza rendőrfőkapitánynál jelentésük be.

Nagyvárad, 1915. január 2.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segélyszövetkezeti“
20-ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezeti“ 1915. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1917. év végéig tart. — Mindenki tetszésszerűen számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövőrelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részleteiben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresemény osztalékot hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 1/10 részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai csekklapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1915. január 1-től kezdődő 20-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kosztth Lajos-utca 6. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1914. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet“ igazgatósága.

Váradszöllősi takarékszövetkezet Zárszámlája az 1914-ik évről.

Meghívó.

A «Váradszöllősi Takarékszövetkezet» 1915. január 10 én,
vasárnap délután 1/2 4 órakor tartja meg
17-ik rendes közgyűlését.

Tárgysorozat:

1. A mérleg, továbbá a nyereség és veszteség-számla bemutatása.
2. A haszon felosztási tervzet bemutatása.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése alapján a felmentvény megadása.

4. Az alapszabályok 10. §. szerint lelépő szöv. tanástagok helyének betöltése.
5. Alapszabály módosítás.
6. Esetleges indítványok, ha azok 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az igazgatósághoz benyújtva lettek.

Jegyzet. 7. §. 6. A ki a közgyűlésen résztvenni kíván, köteles a nevére szóló részjegy vagy részbetéti könyvecskéjét, ha azok legalább egy hóval a közgyűlés megtartása előtt a szövetkezet könyveiben nevére könyveltettek, legkésőbb egy nappal a közgyűlés megtartása előtt a szövetkezet pénztárába letéteményezni a szavazati jegyüket átvenni.

A közgyűlésen csakis szavazati jeggyel lehet megjelenni, a mely belépti jeggyel is szolgál.

VAGYON

Mérleg számla.

TEHER.

Főkönyv	K	f	K	f	Főkönyv	K	f	K	f		
33	Készpénz			1176	05	39	Részjegy számla		41115	—	
49	Nagyvárad Takarékpénztárnál betétünk		18872	87	40	Heti betét-számla 9-ik évtársulatnál	10574	80			
43	Váltó-számla	68861			41	« « « 10-ik «	13234	20			
	Jelzálogilag biztosítva	38950			42	« « « 11-ik «	2946	40	26755	40	
	moratórium miatt rendezetlen	647		108458		50	Takarékbetét számla		63465	33	
9	Elismervény-számla 9-ik évtársulatnál	4982	40		20	Tartalék alapok: rendes tartalék alap	2292	36			
44	« « 10-ik «	3521	40		51	érték emelkedési tartalék alap	400	—	2692	36	
45	« « 11-ik «	588	—	9091	80	21	Osztalék számla fel nem vett osztalékért			99	—
19	Felszerelések számlája			320	70	48	Átmeneti kamatok		1046	—	
36	Ingatlan számla			3000	—	35	Kopasz István emlék alap számla		120	—	
28	Különléle adósok számlája			106	59	38	Kamat elővezetés a 9-ik és 10-ik évtársulat javára		601	58	
							1914 évi nyereség		5131	34	
				141026	01					141026	01

VESZTESÉG

Nyereség- és Veszteség-számla.

NYERESÉG

Főkönyv	K	f	K	f	Főkönyv	K	f	K	f	
52	Üzleti költség számla: Tisztviselők díjazása, iroda szolga fizetése, házbér, hirdetések, nyomtatványok és egyéb kiadások		2042	88	48	Kamat számlák: váltók után		8885	37	
37	Állami és községi adók		410	68	47	évtársulatok után		359	79	
16	Betétek utáni kamat	3238	88		31	betétünk után		357	98	
30	Tőke kamat adó		323	88	46	Mulasztási illeték számla		104	48	
48	Átmeneti kamatok		1046	—	13	Kezelésdíj számla		2109	74	
17	Viszleszámítási kamat		380		22, 23, 24, 26	Egyéb bevételek		380	10	
	1914. évi nyereség		5131	34						
				12197	46				12197	46

Váradszöllős, 1914. december hó 31-én.

Schmidt Antal
pénztárnok.

Katona János
vezérigazgató.

Szalfkay István
könyvelő.

IGAZGATÓSÁG:

Béres István Petrás János
Bogdándi Gusztáv Reteg Ignác
Fernbach Antal

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Lövenstein Zsigmond
elnök.
Mihalek István Krájcsey György